

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Höjd åldersgräns och förstärkning av jobbskatteavdraget för seniorer

IFAU har granskat utredningen med utgångspunkt i vårt uppdrag att följa upp och utvärdera arbetsmarknads- och utbildningspolitik samt arbetsmarknads-effekter av socialförsäkringen.

Sammanfattning

- IFAU tillstyrker förslaget att höja åldersgränsen för att ta del av jobbskatteavdraget för seniorer från 66 år till 67 år.
- IFAU har inga åsikter om förstärkningen av jobbskatteavdraget för äldre.
- IFAU efterlyser en mer transparent redovisning av beräkningar av sysselsättningseffekter.

Höjd åldersgräns

IFAU håller med om att det är lämpligt att gränsen för att ta del av jobbskatteavdraget för seniorer anpassas efter den så kallade riktåldern i pensionssystemet. När riktåldern höjs till 67 år den 1 januari 2027 är det sålunda motiverat att även höja gränsen för jobbskatteavdraget för seniorer till 67 år.

Sysselsättningseffekterna

I avsnitt 5.5 presenteras en analys av de förmodade sysselsättningseffekterna. I grunden är ansatsen sund: deltagandeelasticiteter från Laun (2017) används för att uppskatta sysselsättningseffekten när det blir mer lönsamt att arbeta. Det är emellertid inte transparent hur de finansiella incitamenten att arbeta har beräknats, inte heller vilka andra modellantaganden som gjorts.

Det hade även varit önskvärt om resultaten från denna övning hade redovisats tydligare i promemorian. Vi får nu endast veta att förslagen sammantaget bedöms ”ha en positiv effekt på sysselsättningen i gruppen men enbart marginellt påverka antalet sysselsatta i ekonomin som helhet.”(s.15). Den intressanta frågan är emellertid inte vilken effekt reformen har för ekonomin

som helhet, utan vilken effekt den har på grupper som faktiskt berörs. Effekten bör också sättas i relation till det mekaniska skattebortfallet.

Figur 5.1, Tabell 5.1 och Tabell 5.2 visar att denna reform gör liten skillnad för dem som har arbetsinkomster under 300 000 kronor om de väljer att jobba. Äldre som tar ströjobb påverkas alltså inte nämnvärt av reformen.

Det är bra att Finansdepartementet gör beräkningar för den intensiva marginalen, där vi förväntar oss både substitutions- och inkomsteffekter. Effekten bedöms vara ”försumbar”, vilket antagligen är en rimlig slutsats, även om det alltid går att diskutera vilka skattningar som bör användas.¹

Behov av analysmodeller för äldres sysselsättning

Såväl Riksrevisionen (2023, s.67–68) som IFAU (2023) har tidigare efterlyst att Finansdepartementet utarbetar mer strukturerade metoder för att göra konsekvensanalyser av hur äldre påverkas av förändringar i skatte- och pensionssystemet. Det hade exempelvis varit intressant att ta fram självfinansieringsgraden för den nu föreslagna reformen. Den synpunkten står vi fast vid, även om vi är medvetna om att det finns svårigheter och metodutmaningar. Förutsättningarna att simulera effekter av skatteändringar skiljer sig för äldre och befolkningen i stort. En viktig aspekt är att många av de som arbetar samtidigt tar emot pensionsinkomst. Det påverkar incitamenten att jobba på flera sätt, och en viktig marginal för äldre är att jobba ”lite grann”.

I detta ärende har generaldirektören Martin Söderström beslutat. Håkan Selin har varit föredragande.

Martin Söderström

¹ En teknisk detalj har sannolikt blivit fel i sista stycket på avsnitt 5.5 i promemorian. Det står att för ”inkomsteffekten [används] en elasticitet på $-0,14$ (Graber et al. (2026))”. Skattningen ” -0.14 ” på s.31 i Graber et al. (2026) refererar emellertid inte till någon *elasticitet*, utan till en s.k. inkomsteffektterm, se definitionen i ekvation 16 i Graber et al.

Referenser

Graber, M., Håvarstein, M., Mogstad, M., Torsvik, G., & Vestad, O. L. (2026). "Substitution and Income Effects of Labor Income Taxation" (NBER Working Paper No. 34987). National Bureau of Economic Research.

IFAU (2023) Remissvar: "Vissa förslag om sänkt skatt på arbetsinkomster och pension". Dnr 79/2023. Den 6 juli 2023.

Laun, Lisa (2017) "The effect of age-targeted tax credits on labor force participation of older workers" Journal of Public Economics, Volume 152, August 2017, Pages 102–118.

Riksrevisionen (2023) "Förändrade inkomstskatteregler 2011–2023 – bristfällig redovisning till riksdagen" En granskningsrapport från Riksrevisionen. RiR 2023:10.